Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JULIANE KOKOTT
esitatud 22. mail 2014[1]

Kohtuasi C-127/13 P

Guido Strack
versus

Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus — Määrus (EÜ) nr 1049/2001 — Institutsioonide dokumentidega tutvumine — Isikuandmete kaitse — Mahukas taotlus

Sisukord

I. Sissejuhatus 3

II. Õiguslik raamistik 3

III. Asjaolud ja menetlus Üldkohtus 4

IV. Nõuded 5

V. Õiguslik hinnang 6

A. Vastuapellatsioonkaebuse esimene väide – vaikimisi keeldumise olemasolu 6

1. Dokumendi väljastamisest vaikimisi keeldumine 6

2. Lahendusettepanek edaspidiseks 8

3. Üldkohtu põhjendused 10

4. Vastuapellatsioonkaebuse esimese väite hindamise tulemus 10

B. Vastuapellatsioonkaebuse teine väide – registriväljavõtte puudumine 10

1. Sellise dokumendi „olemasolu”, mida ei ole tegelikult olemas 10

2. Dokumendi koostamise kohustus 11

1 — Algkeel: saksa.

3. G. Stracki haginõude ulatus 11

C. Apellatsioonkaebuse esimene väide – seadusega ette kindlaksmääratud kohtusse pöördumise õiguse rikkumine 12

D. Apellatsioonkaebuse teine väide – menetlusnormide rikkumine 14

1. Väite esimene ja viies osa – kiirendatud menetlus ja menetluse kestus 14

2. Väite teine osa – õigus olla ära kuulatud 15

3. Väite kolmas osa – kõikide dokumentide kontrollimine 17

4. Väite neljas osa – komisjoni otsuste täielikkus 18

E. Apellatsioonkaebuse viies väide – isikuandmete suhtes kehtiva erandi kohaldamine 19

1. Komisjoni otsuse põhjendus 20

2. Dokumentide eraldi kontrollimine 20

3. Kustutamiste õiguspärasus 20

a) Kaalumine 21

b) Asjassepuutuvate isikutega konsulteerimise vajalikkus 21

c) Asjassepuutuvate isikute nõusolek avaldamiseks 22

d) Kordusotsused allkirjastanud ametnikud 22

e) Nende ametnike nimed, keda mainitakse kohtuasjaga T-110/04 seotud dokumentides 22

f) Nimede kodeerimine 23

4. Vahekokkuvõte apellatsioonkaebuse viienda väite kohta 23

F. Apellatsioonkaebuse kuues väide – dumpinguvastase menetluse konfidentsiaalne käsitlemine 23

G. Seitsmes väide – kahjuhüvitis teabenõude käsitlemise eest 24

VI. Kohtukulud 25

VII. Ettepanek 25

I. **Sissejuhatus**

1. Juba üle 20 aasta näeb liidu õigus ette üldise õiguse dokumentidega tutvumiseks; üle kümne aasta on kohaldatud määrust nr 1049/2001 [2]. Sellegipoolest on hämmastavalt palju praktikas tähtsaid küsimusi ikka veel lahendamata.

2. Käesolevas kohtuasjas vaidleb komisjon ettenähtud tähtaegade üle, samal ajal kui taotleja heidab ette nende eiramist ja kaebab kohtumenetluse ülemäära pika kestuse üle. Peale selle puudutavad mõlemad apellatsioonkaebused muu hulgas küsimusi, kas määrus kohustab komisjoni teatavatel asjaoludel koostama väljaandmiseks dokumenti, kas Üldkohtus pooleli olevat menetlust võib määrata teisele kojale ja teisele ettekandja-kohtunikule, mil määral peab komisjon tõendama, et teatavaid taotletud dokumente ei ole olemas ja kuidas tuleb kohaldada isikuandmete kaitse tagamiseks kehtivat erandit.

II. **Õiguslik raamistik**

3. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 42, ELTL artikli 15 lõige 3 ja määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõige 1 sätestavad õiguse tutvuda institutsioonide dokumentidega.

4. Määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõikes 3 on sätestatud määruse reguleerimisala:

„Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi institutsiooni käsutuses olevate dokumentide suhtes, see tähendab institutsiooni koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevate dokumentide suhtes kõikides Euroopa Liidu tegevusvaldkondades."

5. Dokumendi mõiste on määruse nr 1049/2001 artikli 3 lõikes a määratletud järgmiselt:

„sisu, mis olenemata teabekandjast (paberile kirjutatuna, elektroonilises vormis või heli-, visuaal- või audiovisuaalsalvestisena) käsitleb küsimusi, mis on seotud institutsiooni vastutusalasse kuuluva poliitika, tegevuse või otsustega;"

6. Käesolevas asjas vaidlevad pooled eeskätt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b andmekaitse kaalutlustel sätestatud erandi üle:

„Institutsioonid keelavad juurdepääsu dokumentidele, mille avaldamine kahjustaks:

a) […]

b) eraelu puutumatust ja isikupuutumatust, eelkõige kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate ühenduse õigusaktidega."

7. Peale selle tagatakse määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande kohaselt ärihuvide kaitse, välja arvatud juhul, kui avaldamine teenib ülekaalukaid üldisi huve.

8. Lisaks sellele on tegemist mahukate taotluste töötlemisega, millele viidatakse määruse nr 1049/2001 artikli 6 lõikes 3:

„Kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, võib institutsioon taotlejaga mitteametlikult nõu pidada, et leida õiglane lahendus."

2 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L145, lk 43; ELT eriväljaanne 01/03, lk 331).

9. Määruse nr 1049/2001 artiklid 7 ja 8 reguleerivad dokumentidega tutvumise taotluste lahendamise menetlust ja eeskätt tähtaegu. Artikkel 7 puudutab esialgsete taotluste lahendamist:

„1. Dokumendile juurdepääsu taotlus lahendatakse viivitamata. Taotlejale saadetakse kinnitus taotluse kättesaamise kohta. 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused ning teatab taotlejale tema õigusest esitada kordustaotlus käesoleva artikli lõike 2 kohaselt.

2. Osalise või täieliku keeldumise korral võib taotleja 15 tööpäeva jooksul institutsiooni vastuse saamisest arvates teha kordustaotluse, milles palub institutsioonil oma seisukoht läbi vaadata.

3. Erandjuhtudel, näiteks kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, võib lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada 15 tööpäeva võrra, tingimusel et taotlejate teatatakse sellest ette ja esitatakse selle üksikasjalik põhjendus.

4. Kui institutsioon ettenähtud tähtaja jooksul ei vasta, annab see taotlejale õiguse esitada kordustaotlus."

10. Määruse nr 1049/2001 artikkel 8 puudutab kordustaotluste lahendamist:

„1. Kordustaotlus lahendatakse viivitamata. 15 tööpäeva jooksul alates sellise taotluse registreerimisest lubab institutsioon juurdepääsu taotletud dokumendile ja tagab selle juurdepääsu kõnealuse ajavahemiku jooksul vastavalt artiklile 10 või siis esitab kirjalikus vastuses osalise või täieliku keeldumise põhjused. Osalise või täieliku keeldumise korral teavitab institutsioon taotlejat tema käsutuses olevatest õiguskaitsevahenditest, nimelt võimalusest algatada kohtumenetlus institutsiooni vastu ja/või esitada kaebus ombudsmanile kooskõlas EÜ asutamislepingu artiklitega 230 ja 195.

2. Erandjuhtudel, näiteks kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, võib lõikes 1 sätestatud tähtaega pikendada 15 tööpäeva võrra, tingimusel et taotlejale teatatakse sellest ette ja esitatakse selle üksikasjalik põhjendus.

3. Kui institutsioon ettenähtud tähtaja jooksul ei vasta, loetakse see eitavaks vastuseks ja see annab taotlejale õiguse algatada institutsiooni vastu kohtumenetlus ja/või esitada kaebus ombudsmanile EÜ asutamislepingu vastavate sätete alusel."

III. **Asjaolud ja menetlus Üldkohtus**

11. G. Strack taotles 20. juunil 2007 komisjonilt

— kõiki dokumente, mis puudutavad komisjoni poolt alates 1. jaanuarist 2005 rahuldamata jäetud kordustaotlusi dokumentidega tutvumiseks;

— väljavõtet komisjoni poolt määruse nr 1049/2001 artikli 11 kohaselt loodud registrile, mis hõlmab enne 1. jaanuari 2005 rahuldamata jäetud kordustaotlusi, ja

— kõiki dokumente, mis on seotud kohtuasjaga T-110/04: Sequeira Wandschneider *vs.* komisjon.[3]

3 — Üldkohtu otsus T-110/04, EU:T:2007:78.

12. Komisjon teatas G. Strackile 25. juulil 2007 eelmise päeva kuupäeva kandva otsusega, et tema taotlus registreeriti 3. juulil 2007. Teatise kohaselt teeb Euroopa Pettustevastane Amet (edaspidi „OLAF") otsuse esimese osataotlusega hõlmatud dokumentide ühe osa kohta. Ülejäänud kõnealuse osataotlusega hõlmatud dokumendid edastab peasekretariaat talle anonüümsel kujul, kuid suure hulga tõttu ei ole kõnealuseid dokumente võimalik ettenähtud tähtaja jooksul anonüümseks muuta. Teist osataotlust ei ole komisjonil võimalik rahuldada, kuna enne 1. jaanuari 2005 esitatud kordustaotluste rahuldamata jätmise otsuseid ei ole registrisse kantud. Komisjon keeldus väljastamast kohtuasjaga T-110/04 seotud dokumente ja teatas G. Stracki kordustaotluse peale, et ta ei saa kinni pidada selle taotluse lahendamise tähtajast.

13. G. Strack esitas Üldkohtule 12. oktoobril 2007 hagi tema kordustaotluse vaikimisi rahuldamata jätmise peale.

14. Seejärel langetas OLAF 23. oktoobril 2007 otsuse OLAF-it puudutava osataotluse kohta ja komisjon tegi neli sõnaselget otsust, nimelt 28. novembril 2007 (kaks otsust), 15. veebruaril 2008 ja 9. aprillil 2008. Nende otsustega anti luba tutvuda paljude dokumentidega, mille tekst oli osaliselt siiski kustutatud, et tagada isikuandmete või ärihuvide kaitse.

15. G. Strack esitas 23. juulil 2008 repliigi, millega laiendas oma hagi ka eespool viidatud otsustele.

16. Üldkohus rahuldas vaidlustatud kohtuotsusega tema hagi osaliselt. G. Strack esitas käesoleva apellatsioonkaebuse ja komisjon esitas vastuapellatsioonkaebuse.

IV. **Nõuded**

17. G. Strack palub nüüd

1) tühistada Üldkohtu (neljas koda) 15. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas T-392/07 osas, milles kohus ei rahuldanud või ei rahuldanud täielikult hageja nõudeid;

2) rahuldada kohtuasjas T-392/07 esitatud hageja nõuded;

3) jätta vastuapellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata;

4) mõista kõik kohtukulud välja komisjonilt;

5) teise võimalusena tühistada ka otsus, millega Üldkohtu president määras kohtuasja T-392/07 Üldkohtu neljandale kojale.

18. Komisjon palub

1) jätta apellatsioonkaebus tervikuna ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata ja/või ilmselge põhjendamatuse tõttu rahuldamata;

2) tühistada kõnealune kohtuotsus osas, milles sellega tunnistatakse tühiseks komisjoni 24. juuli 2007. aasta kiri, millega hagejale teatati, et enne 1. jaanuari 2005 esitatud kordustaotluste kohta tehtud otsuste kohta puudub registriväljavõte;

3) tühistada Üldkohtu 15. jaanuari 2013. aasta otsus kohtuasjas T-392/07: Strack *vs.* komisjon osas, milles sellega tunnistati vastuvõetavaks hagi, mis esitati väidetavalt vaikimisi tehtud otsuste peale, millega keelati tutvuda kordustaotlusi puudutava kirjavahetusega (komisjoni ja OLAF-i vahel);

4) mõista nii Üldkohtus kui ka Euroopa Kohtus toimunud menetluse kohtukulud välja apellatsioonkaebuse esitajalt.

V. **Õiguslik hinnang**

19. Esmalt tuleb käsitleda komisjoni vastuapellatsioonkaebuse esimest väidet, kuna see puudutab Üldkohtule esitatud hagi väidete vastuvõetavust. Seejärel uurin üksteise järel komisjoni vastuapellatsioonkaebuse teist väidet ja viit väidet G. Stracki esitatud apellatsioonkaebuse üheksast väitest.

20. G. Stracki apellatsioonkaebuse kolmandat, neljandat, kaheksandat ja üheksandat väidet ma siiski eraldi ei käsitle, sest pean neid ilmselgelt põhjendamatuks.

A. *Vastuapellatsioonkaebuse esimene väide – vaikimisi keeldumise olemasolu*

21. Komisjon märgib, et ta ei jätnud komisjoni ja OLAF-i kordusotsustega tutvumise taotlust vaikimisi rahuldamata. Seetõttu ei ole vaidlustatavat õigusakti olemas ja hagi on selles osas vastuvõetamatu. Komisjon leiab, et Üldkohus jättis selle vaidlustatud kohtuotsuse punktides 45–53, eeskätt punktides 51 ja 52 tähelepanuta. Peale selle on kohtuotsus nende punktides vastuoluline ja seega puudulikult põhjendatud.

1. Dokumendi väljastamisest vaikimisi keeldumine

22. Dokumendi väljastamisest vaikimisi keeldumine, mis annab õiguse esitada hagi, on sätestatud määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõikes 3. Kui institutsioon ettenähtud tähtaja jooksul ei vasta, loetakse see eitavaks vastuseks ja see annab taotlejale õiguse esitada institutsiooni vastu hagi. Vaikimisi keeldumine eeldab seega tähtaja möödumist.

23. Tuleb kontrollida, kas tähtaeg on möödunud. Tähtaeg tuleneb põhimõtteliselt määruse nr 1049/2001 artiklitest 7 ja 8. Artikli 7 lõike 1 kohaselt teeb institutsioon otsuse 15 tööpäeva jooksul alates taotluse registreerimisest ning vajaduse korral lubab dokumentidega tutvuda. Artikli 7 lõike 3 kohaselt võib tähtaega erandjuhtudel, näiteks kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, 15 tööpäeva võrra pikendada. Kui institutsioon ettenähtud aja jooksul ei vasta, on taotlejal artikli 7 lõike 4 kohaselt õigus esitada kordustaotlus. Ka see taotlus tuleb vastavalt artikli 8 lõikele 1 lahendada 15 tööpäeva jooksul, artikli 8 lõike 2 kohaselt võib seda tähtaega erandjuhtudel samuti 15 tööpäeva võrra pikendada.

24. Komisjon on siiski seisukohal, et eriti mahukate taotluste puhul on tal õigus määruses nr 1049/2001 sätestatud tähtaegadest kõrvale kalduda.

25. Komisjon tugineb seejuures määruse nr 1049/2001 artikli 6 lõikele 3, mis lubab institutsioonil juhul, kui taotlus käsitleb väga pikka dokumenti või väga paljusid dokumente, taotlejaga mitteametlikult nõu pidada, et leida õiglane lahendus.

26. Komisjon viitab argumendina määruse nr 1049/2001 ülesehitusele. Kuna üheainsa dokumendi kohta otsuse tegemiseks on aega tervenisti 15 tööpäeva, tuleb väga ulatuslike taotluste lahendamiseks ette näha pikem tähtaeg kui võimalus pikendada tähtaega veel 15 tööpäeva võrra.

27. Seda argumenti saab aga kaaluda vaid taotluse selle osa puhul, mille kohta tegi otsuse komisjoni peasekretariaat, mitte aga taotluse selle osa puhul, mille peasekretariaat edastas OLAF-ile. Nimelt nagu G. Strack õigusega rõhutab, vastas OLAF esmakordselt alles 23. oktoobril 2007, seega alles pärast hagi esitamist ja pärast seda, kui kõik ettenähtud tähtajad olid ammu möödunud, ega kasutanud kordagi ka tähtaegade pikendamise võimalust.

28. Hoolimata Üldkohtu asjaomasest märkusest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 51 jätab komisjon tähelepanuta, et tähtaja pikendamine veel 15 tööpäeva võrra on artikli 7 lõikes 3 ja artikli 8 lõikes 2 sõnaselgelt ette nähtud vaid väga paljude dokumentidega tutvumiseks esitatud taotluste puhul. Eeskätt sellest nähtub, et erinevalt komisjoni seisukohast ei ole määrusega silmas peetud vaid taotlusi, millega taotletakse tutvumist üksikute dokumentidega. Seetõttu ei toeta määruse ülesehitus komisjoni seisukohta.

29. Peale selle hõlmab G. Stracki taotlus komisjoni arvates „ilmselgelt ebaproportsionaalset hulka dokumente".

30. Vastupidi esmamuljele ei peeta selle argumendiga silmas seda, et taotlus tuleb ebaproportsionaalsuse tõttu tervikuna rahuldamata jätta, vaid üksnes seda, et määruses nr 1049/2001 ette nähtud tähtajad taotluste lahendamiseks ei ole taotletud dokumentide hulga suhtes proportsionaalsed. Hea halduse põhimõtte kaitsmiseks leiab komisjon seetõttu, et ta ei olnud kohustatud kõnealuseid tähtaegu järgima. Peale selle asub komisjon seisukohale, et sellise mahuka taotluse puhul tuleb tähtaegade järgimise nõude juurde jäämist pidada kuritarvituseks.

31. Komisjonile tuleb siiski vastu väita, et kordustaotluse lahendamiseks ette nähtud tähtaegade möödumisel hakkab kulgema hagi esitamise tähtaeg, nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47 ja 52 õigesti märkis.

32. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artiklis 263 ette nähtud hagi esitamise tähtajad kohustuslikud, mitte aga poolte või kohtu määrata [4], kuna need on kehtestatud eesmärgiga tagada õiguslike olukordade selgus ja kindlus. [5] Lisaks dokumentidega tutvumise taotluste vaikimisi rahuldamata jätmisele kehtib see eeskätt ka taotluste rahuldamisest vaikimisi keeldumise suhtes, mis on ette nähtud liidu avalikku teenistust reguleerivate õigusaktidega. [6]

33. Sellega seoses on Euroopa Kohus juba sedastanud, et otsuse hilinemise sõnaselge teatavakstegemine ei saa takistada vaikimisi rahuldamata jätmise eeldamist ega hagi esitamise tähtaja kulgema hakkamist. [7] Kui taotluse rahuldamisest on juba vaikimisi keeldutud, ei too hilisem sõnaselge otsus erinevalt komisjoni seisukohast kaasa hagi esitamise tähtaja uuesti kulgema hakkamist. [8]

34. Järelikult, kui taotleja jääb ootama komisjoni otsust, riskib ta sellega, et järgneva sõnaselge otsuse peale esitatud hagi jäetakse rahuldamata, kuna see on esitatud vaid kordusotsuse peale. [9] Vähe sellest, taotleja peab koguni kartma, et komisjon tugineb sellele, et vaikimisi rahuldamata jätmise peale hagi esitamise tähtaeg on möödunud [10], kuigi komisjon on taotluse lahendamise tähtaega eelnevalt korduvalt pikendanud. [11]

4 — Kohtuotsus Coen (C-246/95, EU:C:1997:33, punkt 21) ja kohtumäärus Städter *vs.* EKP (C-102/12 P, EU:C:2012:723, punkt 13).

5 — Kohtuotsused Moussis *vs.* komisjon (227/83, EU:C:1984:276, punkt 12), Coen (C-246/95, EU:C:1997:33, punkt 21) ja Transportes Evaristo Molina *vs.* komisjon (C-36/09 P, EU:C:2010:670, punkt 37).

6 — Kohtuotsused Müllers *vs.* WSA (79/70, EU:C:1971:79, punkt 18) ja kohtuotsus Politi *vs.* ETF (C-154/99 P, EU:C:2000:354, punkt 22).

7 — Kohtotsus Müllers *vs.* WSA (79/70, EU:C:1971:79, punkt 17).

8 — Kohtuotsus Müllers *vs.* WSA (79/70, EU:C:1971:79, punkt 19 jj) ja eriomaselt dokumentidega tutvumise kohta Üldkohtu määrus ClientEarth jt *vs.* komisjon (T-278/11, EU:T:2012:593, punkt 45).

9 — Üldkohtu määrus ClientEarth jt *vs.* komisjon (T-278/11, EU:T:2012:593, punkt 41).

10 — Üldkohtu määrus ClientEarth jt *vs.* komisjon (T-278/11, EU:T:2012:593, punkt 26).

11 — Üldkohtu määrus ClientEarth jt *vs.* komisjon (T-278/11, EU:T:2012:593, punkt 8, punktid 10–12).

35. Kuid hagi ei oleks tingimata vastuvõetav isegi juhul, kui komisjon loobuks tuginemast hagi hilinenud esitamise väitele või kui vastuväide loetaks hea usu vastaseks (*venire contra factum proprium*). Nimelt võivad liidu kohtud hagi esitamise tähtajast kinnipidamist kui imperatiivset menetlustingimust omal algatusel kontrollida[12], kuigi näib, et dokumentidega tutvumist käsitlevates menetlustes Üldkohus seda järjepidevalt ei tee.[13]

36. Seetõttu ei ole tegemist kuritarvitusega, kui taotleja taotluse lahendamiseks ettenähtud tähtaja pikendamisega ei nõustu. Hoolikas taotleja peab liidu praegust õiguslikku olukorda ja asjaomast kohtupraktikat arvestades nõudma pigem tähtaegadest kinnipidamist, kui ta hilisemat hagi esitamise võimalust algusest peale ei välista.

37. Komisjoniga tuleb siiski nõustuda, et mahukate taotluste tähtaegne lahendamine võib tekitada märkimisväärseid raskusi. Arvestades institutsioonide teisi ülesandeid ja nende käsutuses olevaid vahendeid, võib objektiivselt hinnates olla tõepoolest ebamõistlik tõmmata töötajad tähtaegade järgimise tagamiseks ära muude tööülesannete täitmise juurest.

38. Seda probleemi ei saa Euroopa Kohus aga lahendada sellega, et ta lubab institutsioonil *tagasiulatuvalt* takistada vaikimisi otsuse tegemist ja hagi esitamise tähtaja kulgema hakkamist. Selline kõrvalekaldumine määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 3 sõnastusest oleks vastuolus hagi esitamise tähtaegade eesmärgiga, kuna need – nagu juba öeldud – on ette nähtud õiguslike olukordade selguse ja kindluse tagamiseks.[14]

39. Ka kohtuotsus Internationaler Hilfsfonds[15], mis tehti alles pärast seda, kui G. Strack oli esitanud hagi, ja millest nähtub teatav paindlikkus määruses nr 1049/2001 sätestatud tähtaegade kohaldamisel, ei võimalda teha teistsugust järeldust.

40. Viidatud kohtuotsuse kohaselt ei too dokumentidega tutvumise taotluse kohta tehtud lõplikuks muutunud otsus määruse eriomast ülesehitust arvestades kaasa õiguskindlust. Pigem saab otsust uue taotluse esitamisega mis tahes ajal vaidlustada.[16] Sellest ei nähtu siiski argumenti, mis räägiks selle kasuks, et taotleja võiks jätta tagantjärele ootamatult ilma võimalusest esitada hagi, milleks on taotlejal õigus vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 3 üheti mõistetavale sõnastusele.

41. Seega ei ole vaidlustatud kohtuotsuse selles punktis õigusnormi rikutud. Järelikult tuleb vastuapellatsioonkaebuse see väide tagasi lükata.

2. Lahendusettepanek edaspidiseks

42. Juhul kui Euroopa Kohus soovib minna sammu edasi ja asuda seadusandja asemele, et võimaldada taotluste lahendamise tähtaegade kindlaksmääramisel võtta siiski arvesse proportsionaalsuse põhimõtet, võiks see äärmisel juhul toimuda edaspidiseks antavate juhiste kujul, mis annavad komisjonile ja asjaomastele taotlejatele vajaliku õigusselguse.

12 — Kohtuotsused Müllers *vs.* WSA (79/70, EU:C:1971:79, punkt 6), Transportes Evaristo Molina *vs.* komisjon (C-36/09 P, EU:C:2010:670, punkt 33) ja Gbagbo jt *vs.* nõukogu (C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, punkt 53). Samamoodi Üldkohtu määrus ClientEarth jt *vs.* komisjon (T-278/11, EU:T:2012:593, punkt 30).

13 — Vt nt kohtuotsus Stichting Greenpeace Nederland ja PAN Europe *vs.* komisjon (T-545/11, EU:T:2013:523, punktid 4, 6 ja 12 ajastuse kohta).

14 — Kohtuotsused Moussis *vs.* komisjon (227/83, EU:C:1984:276, punkt 12), Coen (C-246/95, EU:C:1997:33, punkt 21) ja Transportes Evaristo Molina *vs.* komisjon (C-36/09 P, EU:C:2010:670, punkt 37).

15 — Kohtuotsus Internationaler Hilfsfonds *vs.* komisjon (C-362/08 P, EU:C:2010:40).

16 — Kohtuotsus Internationaler Hilfsfonds *vs.* komisjon (C-362/08 P, EU:C:2010:40, punkt 57 jj).

43. Selles osas tuleb komisjoniga nõustuda, et määruse nr 1049/2001 artikli 6 lõiget 3 võib mõista nii, et selles ettenähtud õiglane lahendus võib taotluste lahendamise tähtaegade pikendamise tõttu erandjuhtudel takistada hagi esitamise tähtaegade kulgema hakkamist. Hagi esitamise tähtaeg oleks sellistel juhtudel ikkagi menetlusosaliste määrata.

44. Määruse nr 1049/2001 artikli 6 lõige 3 ei saa siiski anda institutsioonidele õigust seadusandja ettenähtud tähtaegadest ühepoolselt piiranguteta kõrvale kalduda. Nagu näitab viidatud sättes sisalduv viide mitteametlikule nõupidamisele taotlejaga, tuleb õiglane lahendus üldjuhul leida konsensuse alusel.

45. Käesoleval juhul ei ole võimalik tuvastada konsensust tähtaegade osas ega seda, et komisjon oleks tõsiselt üritanud leida konsensusel põhinevat lahendust. Komisjon piirdus teatamisega, et ta ei saa tähtaegadest kinni pidada.[17] Selline teade ei saa olla piisav juba seetõttu, et sellega loobutakse määruses nr 1049/2001 sätestatud täpsest ajalisest raamistikust ega pakuta midagi selle asemele.

46. Institutsioon peaks pigem püüdma kaitsta nii proportsionaalsuse põhimõtet kui ka määruse nr 1049/2001 eesmärke. Kui artiklites 7 ja 8 ette nähtud ajaline raamistik tundub konkreetse asja asjaolusid arvestades ebaproportsionaalsena, peab institutsioon pakkuma taotlejale välja uue mõistliku ajalise raamistiku.

47. Peale selle on taotlejal õigus nõuda, et uus ajaline raamistik oleks põhjalikult põhjendatud, kuna selline põhjendamise kohustus kaasneb juba tähtaegade pikendamistega, mis on ette nähtud määruse nr 1049/2001 artikli 7 lõikes 3 ja artikli 8 lõikes 2. Institutsioon peab järelikult ära näitama, millel põhineb tähtaja pikendamise ettepanek.

48. Käesoleval juhul võis pealegi olla kohane edastada nõutud dokumendid väiksemate osasaadetistena ja see-eest osaliselt varem, selle asemel et panna 2005/2006. aasta ja 2007. aasta kohta kokku kaks suurt saadetist, mis edastati alles 2008. aastal.

49. Lõpuks peab institutsioon võimalikult siduvalt otsustama, et ta ei tugine taotluse lahendamise tähtaegadest tulenevale hagi esitamise tähtaja ületamisele, vaid taotlejat järgneval hagi esitamisel liidu kohtutes vähemalt selles küsimuses pigem toetab.

50. Kui taotleja sellise mõistliku ettepaneku ilma õigustuseta tagasi lükkab, võiks ette kujutada, et ettenähtud tähtaegade möödumisel ei looda taotluse vaikimisi rahuldamata jätmise fiktsiooni. Mõistlikkuse kriteerium näitab siiski ka seda, et sellisel juhul loobutaks määruse nr 1049/2001 selgete tähtaegadega seotud õiguskindlusest täielikult. Peaaegu võimatu oleks ette näha, millal võib vaikimisi rahuldamata jätmise otsuse vastu võtta ja millal mitte.

51. Seepärast tuleks sellisesse toimeviisi suhtuda vägagi skeptiliselt. Pigem oleks liidu seadusandja ülesanne leida kohane uus lahendus. Vaid ääremärkusena märgin sellega seoses, et määruses nr 1049/2001 sätestatud tähtajad kehtivad vastavalt määruse (EÜ) nr 1367/2006[18] artiklile 3 ka seoses juurdepääsuga keskkonnateabele Århusi konventsiooni[19] tähenduses, kuid see ei ole käesoleva asja ese. Konventsiooni artikli 4 lõige 2 näeb aga ette veelgi lühemad tähtajad, kui on praegu sõnaselgelt sätestatud määruses nr 1049/2001, nimelt ühe, kõige rohkem kahe kuu pikkused tähtajad lõpliku haldusotsuse tegemiseks.

17 — 24. juuli ja 7. septembri 2007. aasta kirjad.

18 — Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT L 264, lk 13).

19 — Keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsioon (ELT 2005, L 124, lk 4).

3. Üldkohtu põhjendused

52. Selles punktis Üldkohtu põhjendustele vastuväidete esitamisel piirdub komisjon Üldkohtu viidatud kohtupraktika asjakohasuse eitamisega. Põhjenduste puudulikkus ei saa aga seisneda selles, et Üldkohus mõistab teatavaid pretsedente teistmoodi kui komisjon.[20]

4. Vastuapellatsioonkaebuse esimese väite hindamise tulemus

53. Vastuapellatsioonkaebuse esimene väide tuleb seega tagasi lükata. Üldkohtule esitatud hagi vastuvõetavus on seega väljaspool kahtlust.

B. *Vastuapellatsioonkaebuse teine väide – registriväljavõtte puudumine*

54. Vastuapellatsioonkaebuse teine väide puudutab G. Stracki taotlust väljastada komisjoni poolt määruse nr 1049/2001 artikli 11 kohaselt koostatud registri väljavõte, mis puudutab enne 1. jaanuari 2005 tehtud keelduvaid kordusotsuseid.

55. Määruse nr 1049/2001 artikli 11 lõike 1 kohaselt tagavad kõik institutsioonid kodanike käesolevast määrusest tulenevate õiguste elluviimiseks üldsuse juurdepääsu dokumentide registrile. Viited dokumentidele kantakse registrisse viivitamata. Lõike 2 kohaselt sisaldab register iga dokumendi kohta viitenumbrit, teemat ja/või dokumendi sisu lühikirjeldust ning kuupäeva, mil see saadi või koostati ja registrisse kanti.

56. Komisjon teatas G. Strackile aga 24. juuli 2007. aasta kirjaga, et otsuseid, millega jäetakse dokumentidega tutvumise kordustaotlused rahuldamata, ei kanta registrisse.

57. Üldkohus sedastas selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102, et jättes kõik enne 1. jaanuari 2005 tehtud otsused kordustaotluste täieliku või osalise rahuldamata jätmise kohta registrisse kandmata, toimis komisjon meelevaldselt ja ettenägematult. Argumendiga, et asjaomast väljavõtet registrist ei ole olemas, rikkus komisjon seega määruse nr 1049/2001 artiklis 2 ettenähtud hageja õigust registriga tutvuda. Seetõttu tunnistas Üldkohus 24. juuli 2007. aasta sõnaselge otsuse, millega keelati tutvuda registriväljavõttega, tühiseks.

58. Konkreetselt heidab komisjon ette, et Üldkohus tuvastas sellise dokumendi olemasolu, mida ei ole tegelikult olemas (selle kohta allpool punkt 1), et Üldkohus tuletas määrusest alusetult dokumentide koostamise ja nende väljaandmise kohustuse (selle kohta allpool punkt 2), ja viimaks, et Üldkohus tegi otsuse *ultra petita* (selle kohta allpool punkt 3).

1. Sellise dokumendi „olemasolu", mida ei ole tegelikult olemas

59. Komisjon on seisukohal, et Üldkohus tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 77, et taotletud registriväljavõte on olemas ja on komisjoni valduses. See väide – ilmselt kaudne väide asjaolude moonutamise kohta – põhineb aga vaidlustatud kohtuotsuse vääral tõlgendamisel.

60. Nimelt lükkab Üldkohus ümber vaid kaitseargumendi, et registriväljavõte – *juhul kui see oleks olemas* – ei ole dokument ja et G. Stracki taotlus ei kuuluks seetõttu selles punktis määruse nr 1049/2001 kohaldamisalasse. *Seda*, et väljavõte on tõepoolest olemas, ei tuvasta Üldkohus ei selles punktis ega vaidlustatud kohtuotsuse mõnes muus punktis.

20 — Vt kohtuotsused Wunenburger *vs.* komisjon (C-362/05 P, EU:C:2007:322, punkt 80) ja Gogos *vs.* komisjon (C-583/08 P, EU:C:2010:287, punkt 35).

61. Väite see osa ei ole seega põhjendatud.

2. Dokumendi koostamise kohustus

62. Komisjon heidab veel ette, et Üldkohus tuvastab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 99, et institutsioonide tuginemine dokumentide olemasolu puudumisele, selleks et määruse kohaldamisalast pääseda, on vastuolus määruse nr 1049/2001 aluseks oleva läbipaistvuse nõudega. Dokumentidega tutvumise õiguse tõhus teostamine eeldab, et asjaomased institutsioonid dokumenteerivad oma tegevust nii palju kui võimalik viisil, mis ei ole meelevaldne ja on ettenähtav, ning hoiavad asjaomased dokumendid alles.

63. Dokumenteerimise kohustuse võrdsustab Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 100 ja 101 määruse nr 1049/2001 artiklist 11 tuleneva kohustusega kanda keelduvad kordusotsused registrisse. Sellele tugineb Üldkohtu eespool viidatud järeldus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102.

64. Komisjon esitab sellele vastuväite, et määrus nr 1049/2001 ei kohusta dokumente koostama.

65. See seisukoht põhineb õigel kaalutlusel, et määruse nr 1049/2001 artikli 2 lõike 3 kohaselt kehtib dokumentidega tutvumise õigus kõigi institutsiooni käsutuses olevate dokumentide suhtes, see tähendab institutsiooni poolt (juba) koostatud ja talle saadetud ning tema valduses olevate dokumentide suhtes. Artikli 3 punkti a kohaselt on dokument sisu, mis ei olene teabekandjast. Registrikandeid, mida ei ole olemas, ei saa siiski lugeda sisuks ja neid ei saa ka välja anda.

66. Üldkohus tuvastab küll õigesti, et määruse nr 1049/2001 artikkel 11 kohustab institutsioone koostama registri ja tegema sellesse dokumentide kohta kanded. Ka komisjon ei sea kahtluse alla, et dokumentide registreerimise kohustus hõlmab ka keelduvaid kordusotsuseid.

67. Määrus nr 1049/2001 ei seo siiski artiklist 11 tulenevat kohustust otseselt dokumentidega tutvumise õigusega, mis on sätestatud artikli 2 lõikes 1. Seetõttu ei ole dokumentidega tutvumise taotlusega võimalik tagada registreerimiskohustuse täitmist. Selleks tuleks pigem algatada ELTL artikli 265 kohane kohustuste täitmata jätmise menetlus.

68. Seega tuleb tuvastada, et Üldkohus tuvastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 99–102 vääralt, et dokumentidega tutvumise õigus kohustab komisjoni asjaomase taotluse korral avalikku registrit täiendama, et taotletud registriväljavõtet saaks välja anda.

69. Üldkohtu otsus tuleb siiski jõusse jätta teise põhjendusega. Kuna komisjonil ei olnud enda tegevusetuse tõttu võimalik soovitud väljavõtet määruse nr 1049/2001 artikli 11 kohasest avalikust registrist välja anda, oleks komisjon pidanud vähemasti kontrollima, kas ta oleks saanud anda soovitud teabe hageja käsutusse ühe või mitme muu dokumendi kujul. Kõne alla oleksid tulnud näiteks väljavõtted institutsioonisisestest registritest või materjalid, mida kasutati määruse kohaldamist käsitlevate aastaaruannete koostamiseks. 24. juuli 2007. aasta kirjast nähtub aga, et sellist kontrollimist ei toimunud. Järelikult tuli selles kirjas sisalduv otsus asjaomase osataotluse mittetäieliku lahendamise tõttu tühistada.

70. Järelikult tuleb ka komisjoni väite see osa tagasi lükata.

3. G. Stracki haginõude ulatus

71. Lõpuks asub komisjon seisukohale, et Üldkohus tegi kahes punktis otsuse *ultra petita*.

72. Esiteks leiab komisjon, et Üldkohus otsustas punktis 101, et komisjon peab esialgsete taotluste kohta tehtud otsused kohustuslikus korras registrisse kandma. Selle punkti puhul ei ole siiski tegemist Üldkohtu otsusega, mis võiks minna G. Stracki nõuetest kaugemale, vaid üksnes Üldkohtu põhjenduse osaga. Kõnealune põhjendus ei ole seotud nõuete ulatusega.

73. Üldkohtu järeldus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 102 piirdub seevastu G. Stracki nõudega kattudes sellega, et kõiki kordustaotluste rahuldamata jätmise otsuseid hõlmava registriväljavõttega tutvumise keelamine tuleb tunnistada tühiseks.

74. Selles osas märgib komisjon, et G. Strack palus tühiseks tunnistada registriväljavõttega tutvumise vaikimisi keelamine, kuid Üldkohus tunnistas sellest kaugemale minnes tühiseks sõnaselge keeldumise.

75. Sellele tuleb siiski vormilisel tasandil vastu väita, et G. Strack palus tühistada komisjoni poolt määruse nr 1049/2001 artikli 8 lõike 3 alusel tegelikult või vaikimisi tehtud otsused. See hõlmab Üldkohtu poolt tühistatud sõnaselget otsust, mis edastati 25. juulil 2007.

76. Käesolevas asjas võib jääda lahtiseks, kas kõnealune otsus oli tegelikult Üldkohtu otsuse sobiv ese või kas Üldkohus oleks selle asemel pidanud käsitlema hilisemat vaikimisi tehtud kordusotsust. Nimelt ei esita komisjon selles osas vastuväiteid.

77. Juhul kui Euroopa Kohus soovib seda küsimust käsitleda omal algatusel, olgu märgitud, et G. Strack esitas esimese kordustaotluse juba 23. juulil 2007, mil tema 20. juuni 2007. aasta esialgse taotluse esitamisest oli möödunud juba rohkem kui 20 tööpäeva. 24. juuli 2007. aasta kuupäeva kandva teate oli komisjon seevastu ära saatnud alles 25. juulil, seega kaks päeva pärast esimest kordustaotlust. Komisjon kasutas selles teates küll võimalust pikendada esialgse taotluse lahendamiseks ettenähtud tähtaega, kuid ta ei märkinud, et tähtaja pikendamine on vajalik ka registriväljavõtte osas. Nimelt teatas komisjon ühtlasi, et register soovitud andmeid ei sisalda. Seega ei moonuta Üldkohus kõnealust teadet, mõistes seda nii, et soovitud registriväljavõttega seoses asub komisjon selles lõplikult seisukohale, et tegemist on kordusotsusega.[21]

78. Seega tuleb ka väite see osa tagasi lükata.

C. *Apellatsioonkaebuse esimene väide – seadusega ette kindlaksmääratud kohtusse pöördumise õiguse rikkumine*

79. Apellatsioonkaebuse esimeses väites märgib G. Strack, et asja kiire lahendamise ja korrakohase õigusemõistmise huvi silmas pidades määras Üldkohtu president kohtuasja 13. oktoobril 2011 ettekandja-kohtuniku peatse lahkumise tõttu teisele kojale.

80. Kõnealune määramine rikub õigust pöörduda seadusega ette kindlaksmääratud kohtusse, EIÕK artikli 6 lõikes 1 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teises lõigus sätestatud õigust õiglasele kohtumenetlusele ning Euroopa Kohtu põhikirja artikli 50 teist lõiku ja Üldkohtu kodukorra artikleid 12 ja 13 koostoimes otsustega, mis käsitlevad kohtuasjade määramist kodadele ja kohtunike jaotust kodade vahel.

21 — Vt kohtuotsus Internationaler Hilfsfonds *vs.* komisjon (C-362/08 P, EU:C:2010:40, punkt 60).

81. Kohtu koosseisu puudutavad tagatised on nurgakivi sõltumatule kohtulikule arutamisele, millest kinnipidamist peab liidu kohus kontrollima, kui viidatakse niisuguse õiguse rikkumisele.[22] Nimelt on vastavalt põhiõiguste harta artikli 47 teisele lõigule ja sellega põhiosas identsele EIÕK artikli 6 lõikele 1, mida tuleb selle tõlgendamisel arvesse võtta[23], igaühel õigus asja arutamisele (eelnevalt)[24] seaduse alusel moodustatud kohtus.

82. Seaduse mõiste hõlmab seejuures eeskätt kohtute moodustamist ja pädevust reguleerivaid õigusakte. Kui nende õigusaktide kohaselt ei ole kohus pädev asja arutama, ei ole see seega seadusel põhinev kohus.[25] Euroopa Inimõiguste Kohus rõhutab väljakujunenud praktikas, et õigusemõistmise korraldust ei või jätta kohtuasutuste kaalutluspädevusse, kuigi kohtutele võib jätta asjaomaste õigusnormide tõlgendamisel teatava mänguruumi.[26] Kaugemale ulatuvaid nõudeid, näiteks regulatsiooni, mis määrab pädevad kohtunikud abstraktsete kriteeriumide alusel juba ette kindlaks[27], ei ole seevastu seoses õigusega õiglasele kohtumenetlusele, mis on sätestatud põhiõiguste harta artiklis 47 ja EIÕK artikli 6 lõikes 1, suudetud seni maksma panna.

83. Apellatsioonkaebuse selle väite hindamisel on seega oluline eelkõige see, kas Üldkohtu presidendi 13. oktoobri 2011. aasta otsus oli kooskõlas kohtuasjade määramist Üldkohtu kodadele reguleerivate sätetega.[28]

84. Euroopa Kohtu põhikirja artikli 50 teise lõigu kohaselt reguleerib kodade koosseisu ja kohtuasjade määramist kodadele Üldkohtu kodukord. Üldkohtu kodukorra artikli 13 lõike 1 kohaselt määrab Üldkohtu president kohe, kui hagiavaldus on esitatud, kohtuasja ühele kojale. Kodukorra artikkel 12 näeb ette, et Üldkohus kehtestab kriteeriumid, mille alusel jaotatakse kohtuasjad kodade vahel.

85. Teadaolevalt toimus G. Stracki hagiga seotud kohtuasja esialgne määramine kooskõlas tookord kehtinud kriteeriumidega[29] kohtukantseleis registreerimisele kehtestatud järjekorra alusel.

86. Vaidlustuse järel määrati kohtuasi uuesti, kusjuures aluseks võeti värskemas teatises sätestatud kriteeriumid[30], kuid nende sisu jäi muutumatuks.

87. G. Strack märgib õigusega, et ükski neist sätetest ei näe sõnaselgelt ette Üldkohtu presidendi poolt juba määratud kohtuasjade uut kodadesse määramist.

88. Siiski on kohtuasjade kodadesse määramise kriteeriumides sätestatud, et Üldkohtu president võib valikujärjekorrast kõrvale kalduda, tagamaks eeskätt töökoormuse tasakaalustatud jaotust. Seos määramise kriteeriumidega registreerimisele kehtestatud järjekorra alusel toetab küll seisukohta, et eespool viidatud kõrvalekaldumise õigus kehtib kohtuasjade esialgse määramise suhtes. Sõnastus aga ei takista kohaldamast seda kohtuasja hilisema uue määramise suhtes.

22 — Kohtuotsus Chronopost *vs.* UFEX jt (C-341/06 P ja C-342/06 P, EU:C:2008:375, punkt 46) ja Gorostiaga Atxalandabaso *vs.* parlament (C-308/07 P, EU:C:2009:103, punkt 42).

23 — Põhiõiguste harta artikli 52 lõige 3 ja kohtuotsus Åkerberg Fransson (C-617/10, EU:C:2013:105, punkt 44), ning kohtuotsuse Arango Jaramillo jt *vs.* Euroopa Investeerimispank uuesti läbivaatamine (C-334/12 RX-II, EU:C:2013:134, punktid 42 ja 43).

24 — Sõna „eelnevalt" sisaldub põhiõiguste harta artikli 47 lõike 2 saksakeelses versioonis.

25 — EIÕK artikli 6 lõike 1 kohta Euroopa Inimõiguste Kohtu 12. juuli 2007. aasta otsus Jorgic *vs.* Saksamaa (avaldus 74613/01, punktid 64 ja 65).

26 — Euroopa Inimõiguste Kohtu 22. juuni 2000. aasta otsus Coëme jt vs. Belgia (avaldused 32492/96, 32547/96, 32548/96, 33209/96 ja 33210/96, *Reports of Judgments and Decisions* 2000-VII, lk 1, punkt 98); 5. oktoobri 2010. aasta otsus DMD Group *vs.* Slovakkia (avaldus 19334/03, punkt 60) ja 9. jaanuari 2013. aasta otsus Oleksandr Volkov *vs.* Ukraina (avaldus 21722/11, *Reports of Judgments and Decisions* 2013, punkt 150).

27 — Näiteks Saksamaa LV põhiseaduse artikli 101 kriteerium vastavalt Saksamaa LV konstitutsioonikohtu 8. aprilli 1997. aasta määrusele (1 PbvU 1/95, BVerfGE 95, lk 322, 327 jj) ja European Commission for Democracy through Law (Venice Commission) 16. märtsi 2010. aasta soovitus, Report on the Independence of the Judicial System, Part I: The Independence of Judges (CDL-AD(2010)004, punkt 75).

28 — Vt selle kohta kohtumäärus Marcuccio *vs.* komisjon (C-528/08 P, EU:C:2009:761, punkt 58).

29 — Vt teatis ELT 2007, C 269, lk 42.

30 — ELT 2010, C 288, lk 5.

89. Pärast uute kohtunike ametisse määramist ja kodade koosseisu muutumist võib selline uus määramine olla koguni tungivalt vajalik. [31]

90. Uut määramist võib aga õigustada ka töökoormuse tasakaalustatud jaotuse eesmärk. See ei ole mitte ainult korraldusliku olemusega, vaid selle eesmärk on – samuti kooskõlas põhiõiguste harta artikli 42 teise lõigu ja EIÕK artikli 6 lõikega 1 – eelkõige kohtuasjade lahendamine mõistliku aja jooksul.

91. Käesolev asi näitlikustab, et sellel kaalutlusel võib osutuda vajalikuks määrata kohtuasi hiljem teisele kojale. 2011. aastal arutati hagi juba neljandat aastat ja karta oli uusi viivitusi, kuna ettekandja-kohtunik oli peatselt lahkumas. Uus koda sai aga menetlust kohe jätkata.

92. Seetõttu tuleb Üldkohtu presidendi õigust kalduda valikujärjekorra kriteeriumidest kõrvale mõista nii, et Üldkohtu president võib kohtuasja ka pärast esialgset määramist määrata mõnele teisele kojale, et tagada töökoormuse tasakaalustatud jaotus.

93. Seega tegi vaidlustatud kohtuotsuse pädev kohus, mistõttu tuleb apellatsioonkaebuse esimene väide tagasi lükata.

D. *Apellatsioonkaebuse teine väide – menetlusnormide rikkumine*

94. Apellatsioonkaebuse teises väites märgitakse, et rikutud on menetlusnorme, nimelt on keeldutud kohtuasja lahendamisest kiirendatud menetluses, piiratud on õigust olla ära kuulatud, Üldkohus on keeldunud taotletud dokumentide kontrollimisest, piiratud on hagi eset ja menetluse kestus on ülemäära pikk.

1. Väite esimene ja viies osa – kiirendatud menetlus ja menetluse kestus

95. Väite esimeses osas heidab G. Strack ette, et Üldkohus jättis tema taotluse asja lahendamiseks kiirendatud menetluses rahuldamata, ilma et oleks seda põhjendanud. Kuna huvi kiirendatud menetluse vastu on seotud väite viiendas osas viidatud õigusega asja lahendamisele mõistliku aja jooksul, tuleb väite neid osi käsitleda üheskoos.

96. Põhiõiguste harta artikli 47 teise lõigu ja EIÕK artikli 6 lõike 1 kohaselt on igaühel õigus asja lahendamisele mõistliku aja jooksul. Lahendi tegemise mõistliku aja ületamine kui põhiõiguse rikkumises seisnev menetlusnormi rikkumine peab andma asjassepuutuvale isikule tõhusa õiguskaitsevahendi, mis tagab talle sobiva heastamise. [32]

97. Juhul kui puuduvad tõendid selle kohta, et menetluse liiga pikk kestus on mõjutanud vaidluse tulemust, ei too lahendi tegemise mõistliku aja järgimata jätmine endaga siiski kaasa vaidlustatud kohtuotsuse tühistamist. [33] See on nii ka siis, kui menetluse liiga pikk kestus tuleneb sellest, et asja ei arutatud kiirendatud menetluses.

98. G. Strack ei selgitanud aga, mil määral mõjutas menetluse kestus kohtuvaidluse tulemust. Seetõttu ei saa väite nende osadega nõustuda.

31 — Vt kohtuotsus Salzgitter *vs.* komisjon (C-182/99 P, EU:C:2003:526, punkt 28 jj).

32 — Kohtuotsused Groupe Gascogne *vs.* komisjon (C-58/12 P, EU:C:2013:770, punkt 72) ja Euroopa Inimõiguste Kohtu 26. oktoobri 2000. aasta otsus Kudla *vs.* Poola, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000 XI, § 156 ja 157.

33 — Kohtuotsused Der Grüne punkt – Duales System Deutschland *vs.* komisjon (C-385/07 P, EU:C:2009:456, punktid 190 ja 196) ja Groupe Gascogne *vs.* komisjon (C-58/12 P, EU:C:2013:770, punkt 73).

99. Seega ei saa ka asjaolu, et kiirendatud menetluse taotluse rahuldamata jätmise otsusel puudub põhjendus, kaasa tuua apellatsioonkaebuse rahuldamist.

100. G. Strack vaidlustab sellega seoses siiski ka asjaolu, et Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 93 menetluse ülemäära pikast kestusest tekkinud kahju hüvitamise nõude vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata. Kohtuotsusele Baustahlgewebe [34] ja minu ettepanekule kohtuasjas Solvay [35] tuginedes märgib G. Strack, et tõhusa õiguskaitse põhimõtte kohaselt tuleb hüvitis võimaluse korral määrata juba ebamõistlikult pika menetluse enda raames.

101. Kuid ka selle argumendiga ei saa nõustuda. Nimelt loobus Euroopa Kohus vahepeal kohtuotsuses Baustahlgewebe [36] tehtud järeldustest ja tuvastas, et menetluse ülemäära pika kestuse tõttu tekkinud kahju hüvitamise nõude üle peab otsustama teine kohtukoosseis. [37] Seega tuvastas Üldkohus õigusega, et kahju hüvitamise nõue tuleb esitada eraldi hagiga.

102. Järelikult tuleb teise väite need osad tagasi lükata.

2. Väite teine osa – õigus olla ära kuulatud

103. Väite selle osas märgib G. Strack, et talle ei tagatud piisavat õigust olla ära kuulatud. Üldkohus ei andnud talle omaette võimalust esitada OLAF-i väljastatud dokumentide kohta oma märkusi, kuna ta sai need dokumendid kätte alles pärast repliigi esitamist. Peale selle ei võtnud Üldkohus kohtuistungi ettevalmistamiseks vastu 14. mai 2012. aasta mahukat kirja, andis G. Strackile taotletud 60 minuti asemel kohtuistungil vaid 30 minutit kõneaega, jättis kohtuistungil rahuldamata taotluse lisada dokumentidele veel üks dokument ja ei võtnud pärast kohtuistungit vastu ka 25. juuni 2012. aasta dokumenti, mis sisaldas eeskätt taotlust parandada kohtuistungi protokolli.

Üldmärkused seoses õigusega olla ära kuulatud

104. Väite selle osa kohta tuleb märkida, et selleks, et täita nõudeid, mis on seotud õigusega õiglasele kohtulikule arutamisele, on oluline, et pooled saaksid võistlevalt vaielda nii faktiliste kui ka õiguslike asjaolude üle, mis on menetluse tulemuse suhtes määravad. [38]

105. Põhimõtteliselt oli see Üldkohtu menetluses võimalik. G. Strack sai nii hagiavalduses kui ka repliigis oma seisukohad põhjalikult esitada. Üldkohus lubas tal märkimisväärselt ületada repliigi esitamiseks ettenähtud lehekülgede arvu, mis oli pooltele ette nähtud Üldkohtu suunistes, ja andis talle kohtuistungil ettenähtust kaks korda pikema kõneaja. Peale selle lisas Üldkohus menetlustoimikusse G. Stracki 16. novembri 2011. aasta, 25. jaanuari 2012. aasta ja 1. aprilli 2012. aasta täiendavad dokumendid ja edastas need komisjonile seisukoha võtmiseks.

106. OLAF-i dokumentidega ja kohtuistungi protokolli parandamisega seotud vastuväiteid tuleb aga käsitleda eraldi.

OLAF-i dokumendid

107. OLAF-i 23. oktoobri 2007. aasta otsus edastati G. Strackile hiljemalt 30. mail 2008 hagi vastuse lisana B.1. Seetõttu käsitles G. Strack seda ka oma repliigis.

34 — Kohtuotsus Baustahlgewebe *vs.* komisjon (C-185/95 P, EU:C:1998:608).

35 — Kohtujuristi ettepanek Solvay *vs.* komisjon (C-109/10 P, EU:C:2011:256).

36 — Kohtuotsus Groupe Gascogne *vs.* komisjon (C-58/12 P, EU:C:2013:770, punktid 82 ja 83).

37 — Kohtuotsus Groupe Gascogne *vs.* komisjon (C-58/12 P, EU:C:2013:770, punkt 90).

38 — Kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa jt (C-89/08 P, EU:C:2009:742, punkt 56), kohtuotsuse M *vs.* Euroopa Ravimiamet uuesti läbivaatamine (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, punkt 41).

108. Seejärel väljastatud anonüümseks muudetud dokumendid sai G. Strack vastavalt oma väidetele, mida komisjon ei vaidlustanud, seevastu kätte alles 17. oktoobril 2008, mil ta oli oma repliigi juba esitanud. Nähtavasti oli põhjus selles, et otsus ja dokumendid edastati väga mahukate e-kirjadega ja juba esimene postitus ületas G. Stracki e-postkasti mahu. Sellest asjaolust sai G. Strack teada ilmselt Üldkohtu 9. märtsi 2012. aasta kirja lisast, millele oli lisatud väljatrükk asjaomasest veateatest, mille komisjon oli saanud 23. oktoobril 2007, kui ta püüdis dokumente edastada.

109. G. Strackil oli küll juba 20. augustil 2008 esitatud repliigis võimalik võtta seisukoht 23. oktoobri 2007. aasta tegeliku otsuse kohta ja seetõttu laiendas ta oma hagi vastavalt. Kuna ta aga sai dokumendid kätte alles 17. oktoobril 2008, ei saanud ta neid ja nendes kustutatud osi repliigis veel arvesse võtta. Peale selle märgib ta, et kohtuistungil keelduti rahuldamast tema kõneaja mõistliku pikendamise taotlust.

110. See vastuväide põhineb pigem ebatüüpilisel menetlusõiguslikul olukorral, nimelt asjaolul, et Üldkohus annab dokumentidega tutvumist käsitlevas vaidluses loa hagi eset tagantjärele laiendada, kui hagi puudutas esmalt tutvumise vaikimisi keelamist, mis hiljem asendati sõnaselge keelduva otsusega.

111. Kui Üldkohus annab loa hagi eseme laiendamiseks, peab Üldkohus andma ka kohase võimaluse seisukohtade esitamiseks. Kohtuistungil seisukohtade esitamise võimalus ei saa täielikult asendada dokumenti, kuna liidu kohtute menetlusõigus näeb igal juhul ette kirjaliku menetluse, mida kohtuistung vaid täiendab. Lisandub asjaolu, et G. Strackile ei antud kohtuistungil nii palju kõneaega, nagu ta enda arvates vajas.

112. Komisjon leiab, et G. Strack on seisukohtade esitamise võimaluste vähenemises ise süüdi, kuna tal oli ka võimalus esitada 23. oktoobri 2007. aasta otsuse peale eraldi hagi. Kohtuasjas T-392/08 laiendati menetlust viidatud otsusele vaid tema enda huvides.

113. See argument on üllatav. Hagi eseme laiendamine tuli kõne alla üksnes seetõttu, et komisjon ei täitnud oma kohustust lahendada taotlused õigeaegselt. Lisandub asjaolu, et komisjon ei taganud ilmselt, et G. Strack oleks hilinemisega tehtud 23. oktoobri 2007. aasta otsuse ja asjaomased dokumendid kätte saanud võimalikult ruttu. Pigem näib, et komisjon ei pööranud tähelepanu isegi mitte veateatele, mis näitas, et edastamine ei õnnestunud. Seega vastutab komisjon selle eest, et G. Strack ei saanud kasutada kõiki ettenähtud võimalusi oma seisukohtade teatavakstegemiseks.

114. Peale selle tuleb märkida, et hagi laiendamine on küll ka G. Stracki huvides, kuid mitte ainult – selle eesmärk on ühtlasi vähendada Üldkohtu ja vastaspoole, käesolevas asjas komisjoni koormust. Nimelt on kõikide poolte jaoks tõhusam kohtuasja laiendada kui algatada iga uue otsuse suhtes eraldi menetlus.

115. Siiski tuleb G. Strackile vastu väita, et ta ei võtnud ise kõiki nõutavaid meetmeid, et kaitsta oma õigust seisukohtade avaldamiseks. Pärast seda, kui ta sai koos hagi vastusega esmakordselt kätte OLAF-i 23. oktoobri 2007. aasta otsuse, oleks ta nimelt pidanud kasutama kõiki olemasolevaid võimalusi, et saada kätte ka puuduvad dokumendid, et neid repliigis arvesse võtta. Eelkõige oleks ta pidanud juhtima komisjoni tähelepanu edastamise ebaõnnestumisele ja taotlema vajaduse korral ka Üldkohtult repliigi esitamise tähtaja pikendamist.

116. Selles osas tuleb nimelt lähtuda samadest kaalutlustest, nagu hagi esitamise tähtaja määramisel pärast asjaomasest otsusest teadasaamist. Avaldamata või teatavaks tegemata jätmise korral peab isik, kes on teadlik teda puudutava akti olemasolust, nimelt küsima mõistliku aja jooksul selle tervikteksti. [39]

39 — Kohtuotsused Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie *vs.* komisjon (C-180/88, EU:C:1990:441, punkt 22 ning punktid 29 ja 30) ning Windpark Groothusen *vs.* komisjon (C-48/96 P, EU:C:1998:223, punkt 80).

117. See peab paika seda enam, et G. Strack on edastamisprobleemide tekkimises ka ise süüdi, kuna ta esitas taotluse mahukate dokumentidega tutvumiseks, kuid tema e-postkasti maht oli dokumentide vastuvõtmiseks liiga väike.

118. Mingil juhul ei võinud G. Strack oodata rohkem kui kolm aastat ja teha alles vahetult enne kohtuistungit teatavaks, et tal on vaja esitada kõnealuste dokumentidega seoses oma seisukoht.

119. Seetõttu peab G. Strack lõpuks siiski tunnistama, et hoolimata komisjoni tegevusest on ta ise süüdi selles, et ta jäi ilma võimalusest esitada OLAF-i väljastatud dokumentide kohta kirjalikud seisukohad ja et kitsenes tema võimalus esitada samade dokumentide kohta suulised seisukohad.

Väide protokolli kohta

120. Lõpuks väidab G. Strack, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 27 kohaselt ei teinud Üldkohus kohtuistungi protokolli parandamise taotluse kohta sisulist otsust, vaid keeldus selle taotluse rahuldamisest otsusega suulise menetluse uuendamata jätmise kohta.

121. Kohtuistungi protokolli parandamise taotlust ei ole Üldkohtu kodukorras küll ette nähtud, kuid pooltel peab olema põhimõtteliselt õigus vaidlustada selle dokumendi vigu ja lünki. Nimelt on kodukorra artikli 63 lõike 1 teise lause kohaselt tegemist avaliku dokumendiga, mida seega kasutatakse ka kohtuistungi sisu tõendava dokumendina.[40]

122. Asjaolu, et Üldkohus seda taotlust ei käsitlenud, ei saa eraldi võetuna siiski seada vaidlustatud *kohtuotsust* kahtluse alla. Pigem mõjutab see protokolli tõendusjõudu. Seetõttu on protokolli puudutav väide ainetu (*inopérant*) ja tuleb seega tagasi lükata.

Komisjoni väidetavalt hilinemisega esitatud seisukohad määruse nr 45/2001 kohta

123. G. Strack väidab lõpuks alusetult, et Üldkohus võttis kohtuistungil arvesse komisjoni seisukohti määruse nr 45/2001 kohta, kuigi need esitati hilinemisega. See argument kasvas nimelt välja juba tuginemisest määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b isikuandmete kaitse tagamiseks sätestatud erandile. Asjaolu, et seejuures omandab erilise tähtsuse määrus nr 45/2001, ei olnud dokumentide edastamise ajal seevastu veel nii selge nagu kohtuistungi ajal. Nimelt tulenes see eelkõige vahepeal tehtud kohtuotsusest Bavarian Lager.[41]

3. Väite kolmas osa – kõikide dokumentide kontrollimine

124. Väite kolmandas osas toob G. Strack puudusena esile, et Üldkohus ei rahuldanud tema taotlust kontrollida kõiki dokumente, et teha kindlaks, kas kustutamised on õigustatud isikuandmete kaitse tagamiseks kehtestatud erandiga.

125. Euroopa Kohus sedastas, et Üldkohus on kohustatud dokumentidega tutvuma, kui ei ole kindel, kas nende sisu lubab kohaldada teatavaid erandeid.[42] Isikuandmete kustutamise puhul, millega on tegemist käesolevas asjas, on küsimus aga selles, kas selliste andmete kaitse nõuab, et teatavate isikurühmade nimesid ja teisi isikuandmeid tuleb käsitleda konfidentsiaalsena. Selle hindamiseks ei ole vaja asjaomaste dokumentidega tutvuda. Üldjuhul piisab ka otsuse põhjenduse uurimisest.

40 — Näitlikustamaks: kohtuotsuse M *vs.* Euroopa Ravimiamet uuesti läbivaatamine (C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, punkt 45) ja kohtumäärused Iride ja Iride Energia *vs.* komisjon (C-150/09 P, EU:C:2010:34, punkt 74) ja Kronoply *vs.* komisjon (C-117/09 P, EU:C:2010:370, punkt 44).

41 — Kohtuotsus komisjon *vs.* Bavarian Lager (C-28/08 P, EU:C:2010:378, punkt 59).

42 — Kohtuotsus Jurašinović *vs.* nõukogu (C-576/12 P, EU:C:2013:777, punkt 27).

4. Väite neljas osa – komisjoni otsuste täielikkus

126. Väite neljas osa puudutab küsimust, kas komisjon vastas täielikult taotlusele tutvuda kõikide dokumentidega, mis puudutavad dokumentidega tutvumise kordustaotlusi, mille oli komisjon rahuldamata jätnud alates 1. jaanuarist 2005. G. Strack heidab ette, et Üldkohus lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 139 tagasi tema väite, et komisjon ei tõendanud, et ta edastas G. Strackile kõik kordustaotluste rahuldamata jätmise otsused, mis on tehtud kõnealustel ajavahemikel.

127. Selle väitega vaidlustatakse hinnang, mille andis Üldkohus poolte argumentidele selles küsimuses.

128. ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust ning Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust tuleneb, et ainult Üldkohus on pädev esiteks asjaolusid tuvastama, välja arvatud juhul, kui tema järelduste sisuline ebatäpsus on tingitud talle esitatud toimiku dokumentidest, ja teiseks asjaolusid hindama. [43]

129. Küll võib apellatsioonkaebuses vaidlustada asjaolude tuvastamise ja nende hindamisega seotud küsimusi Üldkohtu otsuses, kui apellant väidab, et Üldkohus on teinud järeldusi, mille sisulise ebatäpsuse põhjuseks on toimiku materjalid, või et see kohus on talle esitatud tõendeid moonutanud. [44]

130. Sellise moonutamisega on tegemist juhul, kui ilma uusi tõendeid uurimata ilmneb, et olemasolevatele tõenditele antud hinnang on ilmselgelt väär. [45] Kui Üldkohus teeb – nagu käesoleval juhul – teatavate faktiliste asjaolude põhjal järeldusi, tuleb kontrollida, kas Üldkohus on nende tõendite mõistliku hindamise piire ilmselgelt ületanud. [46]

131. Käesolevas asjas on see nii.

132. G. Strack väitis Üldkohtu menetluses, et talle edastatud dokumentide arv (315) on tunduvalt väiksem kui täielikult või osaliselt rahuldamata jäetud kordusotsuste arv (575) [47], mis on ära toodud avalikes teadaannetes.

133. Komisjon väidab sellele siiski vastu, et arvud ei ole vastavuses, kuna mõned kordusotsused hõlmasid sama isiku mitut kordustaotlust ja teised kordustaotlused ei olnud asjaomase aasta lõpuks veel lahendatud.

134. Komisjon loobub siiski arvude täpsest lahtikirjutamisest, mis looks lahknevuste osas täieliku selguse. Sellise lahtikirjutamise korral oleks ehk arvesse võetud ka OLAF-i kordusotsuseid, mille jätsid kõnealuses seoses seni tähelepanuta mõlemad pooled ja mida teadaolevalt ei arvatud edastatavate dokumentide hulka, kuid mida ilmselt arvestati komisjoni aruannete koostamisel.

135. Samuti ei käsitle komisjon G. Stracki märkust, et talle edastatud dokumentides ei leidu kordusotsuseid, mis käsitleksid mitut taotlust.

43 — Kohtuotsus komisjon *vs.* Aalberts Industries jt (C-287/11 P, EU:C:2013:445, punkt 47).

44 — Kohtuotsus PKK ja KNK *vs.* nõukogu (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 35).

45 — Kohtuotsused PKK ja KNK *vs.* nõukogu (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 37), Lafarge *vs.* komisjon (C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 17) ja komisjon *vs.* Aalberts Industries jt (C-287/11 P, EU:C:2013:445, punkt 51).

46 — Kohtuotsused Activision Blizzard Germany *vs.* komisjon (C-260/09 P, EU:C:2011:62, punkt 57) ja komisjon *vs.* Aalberts Industries jt (C-287/11 P, EU:C:2013:445, punkt 52).

47 — Vastavalt komisjoni aruandele määruse (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) rakendamise kohta 2007. aastal (KOM(2008) 630 (lõplik) lk 10).

136. Seega, kui piirduda argumendiga, et aasta lõpuks ei olnud kõikide kordustaotluste kohta veel otsust tehtud, siis oli vaidlusaluse kolmeaastase ajavahemiku lõpuks pooleli veel 250 kordusotsuse menetlemine. Määruses nr 1049/2001 sätestatud tähtaegu silmas pidades on selline suur arv vähe usutav.

137. Seetõttu võivad komisjoni seisukohad selgitada väiksemaid lahknevusi, kuid käesoleval juhul esinevad märkimisväärsed erinevused on selleks liiga suured. Sellega, et Üldkohus komisjoni seisukohtadega siiski nõustus, ületas Üldkohus ilmselgelt tõendite mõistliku hindamise piire.

138. Erinevalt menetlusest, mille käigus tuvastati lisadokumentide olemasolu [48], ei ole käesoleval juhul siiski võimalik ka kindlalt tuvastada, et komisjoni vastus ei olnud täielik. Üldkohus oleks saanud selle siiski suhteliselt lihtsalt välja selgitada, kui ta oleks palunud komisjonil lahknevust aruannete arvu ja G. Strackile edastatud dokumentide arvu vahel üksikasjalikult selgitada.

139. Üldkohus on küll ainupädev otsustama, kas kohtuasjas talle esitatud tõendeid on vaja täiendada. Seda, kas talle esitatud tõendusmaterjal on või ei ole piisav, hindab ta täiesti iseseisvalt ning selline hinnang ei allu apellatsioonimenetluse käigus Euroopa Kohtu kontrollile, välja arvatud juhul, kui Üldkohtule esitatud tõendeid on moonutatud või kui kohtutoimiku dokumentidest selgub, et Üldkohtu poolt tuvastatu on sisult ebatäpne. [49]

140. Tõendite ebapiisavus põhineb käesolevas asjas siiski just tõendite moonutamisel, mis tuleneb sellest, et järelduse tegemisel ületati ilmselgelt tõendite mõistliku hindamise piire. Seetõttu on Euroopa Kohtul erandkorras õigus tuvastada, et vajalike selgituste andmata jätmisega rikuti õigusnorme.

141. Seega tuleb väite selle osaga nõustuda ja vaidlustatud kohtuotsus tuleb tühistada osas, milles sellega lükatakse tagasi G. Stracki väide, et komisjon ei otsustanud kõikide keelduvate kordusotsuste üle.

142. Selles punktis ei ole kohtuasjas veel võimalik otsust langetada, sest piisavalt ei ole välja selgitatud OLAF-i dokumentide osakaalu ega mitut kordustaotlust hõlmavate kordusotsuste ja 2007. aasta lõpuks veel tegemata kordusotsuste olemasolu ja mahtu. [50] Järelikult tuleb kohtuasi selles osas vastavalt Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimesele lõigule saata tagasi Üldkohtusse.

E. *Apellatsioonkaebuse viies väide – isikuandmete suhtes kehtiva erandi kohaldamine*

143. Apellatsioonkaebuse viies väide puudutab isikuandmete suhtes kehtiva erandi kohaldamist, nimelt põhjendust (selle kohta allpool punkt 1), kustutatud kohtade eraldi kontrollimist (selle kohta allpool punkt 2) ja teatavate isikurühmade kohta käivate isikuandmete kustutamise õiguspärasust (selle kohta allpool punkt 3).

48 — Üldkohtu otsus Williams *vs.* komisjon (T-42/05, EU:T:2008:325, punkt 68).

49 — Kohtuotsused Ismeri Europa *vs.* kontrollikoda (C-315/99 P, EU:C:2001:391, punkt 19), Glencore ja Compagnie Continentale *vs.* komisjon (C-24/01 P ja C-25/01 P, EU:C:2002:642, punktid 77 ja 78) ning Erste Bank der österreichischen Sparkassen *vs.* komisjon (C-125/07 P, C-133/07 P ja C-137/07 P, EU:C:2009:576, punkt 319).

50 — Siiski tuleb pooltele soovitada, et komisjon lahendaks selle küsimuse omal algatusel, tehes G. Strackile teatavaks asjaomased arvud – ja vajaduse korral edastaks puuduvad dokumendid –, või et G. Strack esitaks väidetavalt seni veel puuduvate dokumentidega tutvumiseks uue taotluse, mis lubaks komisjonil esitada märkused minu arutluskäigu alusel. Sellisel juhul saaksid nad vaidluse selles küsimuses – võimalik, et koguni enne käesoleva apellatsioonkaebuse asjas otsuse tegemist – lahendatuks lugeda ega peaks ilma tungiva vajaduseta taas Üldkohtu poole pöörduma.

1. Komisjoni otsuse põhjendus

144. G. Strack heidab ette, et Üldkohus pidas komisjoni otsuste põhjendust piisavaks, kuigi see ei sisaldanud andmeid selle kohta, kas asjassepuutuvate isikutega konsulteeriti või kas asjassepuutuvad isikud palusid käsitleda enda kohta käivaid andmeid konfidentsiaalsena. Samuti ei uurinud komisjon erinevaid asjassepuutuvaid isikurühmi.

145. Väite see osa tuleb siiski tagasi lükata, sest Üldkohus seadis punktis 120 ja punktides 125 ja 126 komisjoni põhjendusele õiged nõuded. Nimelt võib piisav olla ka napp põhjendus, kui selles on otsuse tegemise aluseks olevad kaalutlused esitatud vajaliku selgusega.

146. Asjassepuutuvate isikutega konsulteerimist käsitleva teabe puudumine näitab selgelt, et sellist konsulteerimist ei toimunud. Samuti ei pidanud komisjon vastavalt määruse nr 45/2001 artikli 8 punktile b käsitlema taotluse puuduvat põhjendust, sest selliseid kaalutlusi ei esitatud.

147. Osas, milles G. Strack väite selle osa raames viimaks märgib, et Üldkohus ei käsitlenud piisavalt tema kriitikat OLAF-i dokumentides tehtud kustutamiste suhtes, piisab märkusest, et repliigis ta seda otsust konkreetselt ei kritiseeri, kuigi selle olemasolu ja põhjendused olid talle teada hiljemalt hagile antud vastusega. [51]

2. Dokumentide eraldi kontrollimine

148. Viienda väite teises osas märgib G. Strack, et Üldkohus tuvastas punktides 162–164 vääralt, et komisjon kontrollis kustutatud teabe konfidentsiaalse käsitlemise vajadust piisavalt iga dokumendi puhul. G. Strack tugineb esmajoones sellele, et eranditult kõik nimed olid kustutatud, ilma et puutumust eraeluga oleks tegelikult kontrollitud. Sellega ei tõendata aga dokumentide eraldi kontrollimise puudumist, vaid äärmisel juhul komisjoni arusaama määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b sätestatud erandi ulatusest. See on aga väite kolmanda osa ese, mida uurin järgnevalt.

3. Kustutamiste õiguspärasus

149. Apellatsioonkaebuse viienda väite kolmanda osaga vaidlustab G. Strack lõpuks määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktis b isikuandmete suhtes sätestatud erandi kohaldamise, mida Üldkohus on tunnustanud.

150. Viidatud sätte kohaselt keelavad institutsioonid tutvuda dokumentidega, mille avaldamine kahjustaks eraelu puutumatust ja isikupuutumatust, eelkõige kooskõlas isikuandmete kaitset käsitlevate liidu õigusaktidega.

151. Komisjon kohaldas seda erandit kooskõlas määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikega 6 seeläbi, et kustutas väljastatud dokumentides kõik nimed ja aadressid.

152. Euroopa Kohus on juba märkinud, et kui määruse nr 1049/2001 alusel esitatud taotlusega soovitakse tutvuda isikuandmeid sisaldavate dokumentidega, siis kohaldatakse vastavalt määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktile b kõiki määruse nr 45/2001 sätteid. Eeskätt tähendab see, et üldjuhul peab taotleja kooskõlas määruse nr 45/2001 artikli 8 punktiga b kõnealuste isikuandmete avalduse vajadust tõendama. [52]

51 — Vt eespool punkt 107 jj.

52 — Kohtuotsus komisjon *vs.* Bavarian Lager (C-28/08 P, EU:C:2010:378, punktid 63 ja 77).

a) Kaalumine

153. G. Strack märgib küll õigesti, et institutsioonid võivad olla kohustatud võtma tungivaid väljastamise põhjusi arvesse ka ilma taotleja asjaomaste tõenditeta, kuid käesoleval juhul sellised põhjused puuduvad ja ka G. Strack ei ole nende olemasolu väitnud.

154. Peale selle märgib G. Strack, et määruse nr 1049/2001 eesmärk võimaldada dokumentidega tutvuda õigustab dokumentide väljastamist vastavalt määruse nr 45/2001 artikli 8 punktile a, kuna väljastamine on üldistes huvides. Artikli 8 punkti a selline tõlgendamine muudaks artikli 8 punkti b käsitleva viidatud [53] kohtupraktika aga sisutühjaks.

155. Samuti ei ole oluline, kas kordustaotlusi esitades avalikustavad taotlejad enda kohta käivat tundlikku teavet. Isikuandmete kaitse on nimelt kohaldatav sõltumata asjaomaste andmete tähtsusest.

b) Asjassepuutuvate isikutega konsulteerimise vajalikkus

156. Peale selle on G. Strack seisukohal, et komisjon ei oleks tohtinud lihtsalt kõiki nimesid ja aadresse kustutada, vaid oleks pidanud asjassepuutuvatelt isikutelt küsima, kas nad on nende kohta käivate andmete avaldamisega nõus.

157. Üldkohus tuvastas selle kohta eeskätt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 178, et konsulteerimine ei olnud vajalik, kuna on selge, et isikuandmeid tuleb käsitleda konfidentsiaalsena, kui nende avaldamist ei õigusta ülekaaluka huvi kaalutlused.

158. Selle järelduse tegemisel ei ole rikutud õigusnormi.

159. Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 4 kohaselt on konsulteerimine kolmandate isikutega juhul, kui on esitatud taotlus tutvuda kolmandate isikute poolt institutsioonidele esitatud dokumentidega, vajalik vaid siis, kui ei ole selge, kas dokument tuleb avaldada või seda ei tohi avaldada. Võimalik konsulteerimiskohustus seoses institutsioonide koostatud dokumentidega ei saa kindlasti minna sellest kaugemale.

160. G. Strack eeldab ilmselt, et isikuandmete avaldamise võimalus on kahtluse all seni, kuni asjaomased isikud ei ole otsustanud, kas nad dokumentide edastamisega nõustuvad. See ei pea aga paika.

161. Kuna isikuandmete avaldamine on töötlemine, on see lubatav vaid siis, kui täidetud on üks määruse nr 45/2001 artiklis 5 töötlemisele esitatud nõuetest. Asjaomase isiku antud nõusolek on üks nendest nõuetest. Vastasel korral on avaldamine reeglina lubamatu.

162. Seega ei pea asjassepuutuva isikuga konsulteerimise nõue silmas avaldamise võimaluse väljaselgitamist, vaid see peab kõigepealt looma eeldused avaldamiseks. Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 4 aga institutsioone selleks ei kohusta.

53 — Vt eespool, punkt 152.

163. Samal põhjusel tuleb tagasi lükata ka G. Stracki väide, et komisjon oleks pidanud tema taotluse [54] üle lõpliku otsuse tegemisel asjassepuutuvate isikutega nagunii konsulteerima, et otsustada nende kordustaotluste edastamise üle. Määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõige 4 on küll kohaldatav nende dokumentidega tutvumise suhtes, kuid nendes sisalduvad isikuandmed ei loo ebaselgust selles, kas tutvumist saab võimaldada. Seega ei tule otsustada selle üle, kas võimalikku konsulteerimist peaks kasutama selleks, et taotleda asjassepuutuvatelt isikutelt nõusolekut dokumentide edastamiseks.

c) Asjassepuutuvate isikute nõusolek avaldamiseks

164. G. Strack asub samuti seisukohale, et komisjon ja Üldkohus oleksid pidanud arvesse võtma, kas asjassepuutuvad isikud olid juba eelnevalt andnud nõusoleku nende kohta käivate isikuandmete avaldamiseks kordustaotluste puhul. Vähemasti ühel juhul tuleneb see koguni talle edastatud dokumentidest. Nendes oli taotleja märkinud järgmist:

„In view of the public interest, I cannot treat this as confidential. My question was not confidential. The public interest in this issue must prevail." [55]

165. Siiski näib olevat ülimalt ebatõenäoline, et asjassepuutuvad isikud annavad seoses kordustaotlustega nõusoleku isikuandmete avaldamiseks juba abstraktselt ja üldiselt. Ka toodud näidet tuleb mõista pigem nii, et asjassepuutuv isik vaidleb vastu dokumentidega tutvumise keelamisele, mitte aga nii, et ta annab nõusoleku oma isikuandmete avaldamiseks.

166. Pealegi ei saa G. Strack Üldkohtule ette heita, et Üldkohus seda argumenti ei käsitlenud, kuna ta esitas selle – kui üldse, siis – ainult kohtuistungil ja seega hilinemisega.

d) Kordusotsused allkirjastanud ametnikud

167. G. Strack esitab kordusotsustele alla kirjutanud ametnike nimede avaldamise nõude, kuid Üldkohtus ta seda nõuet teadaolevalt ei esitanud. See väide on seega Euroopa Liidu Kohtu kodukorra artikli 170 lõike 1 teise lause kohaselt vastuvõetamatu, sest apellatsioonkaebuses ei või muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset. Komisjon märgib veel, et kõnealused nimed – komisjoni peasekretäri ja OLAF-i direktori nimed – olid ära toodud. See nähtub vähemasti kaudselt nende otsuste päisest, mille G. Strack esitas kordusotsuste näidistena. Allkirjadega lehekülgi G. Strack Üldkohtule ei esitanud.

e) Nende ametnike nimed, keda mainitakse kohtuasjaga T-110/04 seotud dokumentides

168. Seoses nende ametnike kustutatud nimedega, keda mainitakse kohtuasjaga T-110/04 seotud dokumentides, nõuab G. Strack vahetegemist ametnike vahel, kellele heidetakse ette õigusnormi rikkuvat tegevust, ja muude ametnike vahel. Nendega seotud isikuandmete avaldamine on andmekaitse kaalutlustel üldjuhul välistatud mõlema rühma puhul. See, et nende ametnike nimed, kellele heidetakse ette õigusnormi rikkuvat tegevust, võivad vajada eriti suurel määral kaitset, ei muuda seetõttu vahetegemist veel tingimata vajalikuks.

54 — Nagu Üldkohus punktis 141 tuvastas, ei hõlmanud G. Stracki taotlus mitte üksnes kordusotsuseid, vaid ka kordustaotlusi, kuid komisjon jättis selle tähelepanuta.

55 — Apellatsioonkaebuse lisade lk 126 („Üldist huvi arvestades ei saa ma seda käsitleda konfidentsiaalselt. Minu küsimus ei olnud konfidentsiaalne. Üldine huvi selle teema vastu peab olema ülimuslik.").

f) Nimede kodeerimine

169. G. Strack märgib veel, et komisjon ei oleks tohtinud kohtuasja T-110/04 puudutavates dokumentides nimesid kustutada, vaid oleks pidanud andma neile (anonüümse) koodi, et parandada dokumentide loetavust. See oleks olnud vajalik juba seetõttu, et Üldkohus oli nimetatud kohtuasjas nimed kodeerinud.

170. Üldkohus märkis selle kohta vaidlustatud kohtuotsuse punktides 202–208 siiski õigustatult, et nimede ulatuslik kodeerimine mahuka taotlusega hõlmatud dokumentides tähendaks komisjoni jaoks ebaproportsionaalset halduskoormust. Seetõttu tuleb ka G. Stracki see väide tagasi lükata.

4. Vahekokkuvõte apellatsioonkaebuse viienda väite kohta

171. Viies väide tuleb seega tervikuna tagasi lükata.

F. *Apellatsioonkaebuse kuues väide – dumpinguvastase menetluse konfidentsiaalne käsitlemine*

172. Apellatsioonkaebuse kuues väide puudutab ärihuvide kaitset määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taande tähenduses.

173. Nimelt keelas komisjon tutvuda teatava teabega ja dokumentidega, mida kaebaja töötles kohtuasjas T-110/04, et takistada dumpinguvastaste menetlustega seotud ettevõtjate identifitseerimist.

174. Üldkohus kiitis keeldumise vaidlustatud kohtuotsuse punktides 226–229 heaks, kuna osaliselt oli tegemist ärisaladustega ja pealegi tuleb kaitsta asjaomaste ettevõtjate mainet. Puudub ka ülekaalukas avalik huvi kõnealust teavet avaldada.

175. G. Strack rõhutab esmalt, et dumpinguvastased meetmed avalikustatakse ja seejuures tuuakse eelkõige ära ka ettevõtjate nimed. Siiski ei ole alust eeldada, et teave, millega keelati tutvuda, puudutab menetlusi, mis lõpevad sellise avalikustamisega. Seetõttu ei ole tõendatud, et huvi konfidentsiaalse käsitlemise järele on ära langenud.

176. Peale selle võib vastupidi G. Stracki seisukohale esineda huvi selle vastu, et konfidentsiaalselt käsitletaks nii ettevõtjate nimesid kui ka neile süüks pandavaid asjaolusid, kuna süüks pandavate asjaolude põhjal saab teha järeldusi ettevõtjate kohta.

177. G. Strack väidab siiski vastu, et dumpinguvastase menetluse uurimise vastu esineb ülekaalukas avalik huvi, mis õigustab asjaomase teabe avaldamist ja mida peavad nii komisjon kui ka Üldkohus omal algatusel uurima.

178. Selle seisukohaga tuleb põhimõtteliselt nõustuda. Euroopa Kohus on tuvastanud, et kõnealune institutsioon peab määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõikes 2 viidatud juhtudel selgitama, kas esineb ülekaalukas üldine huvi, mille tõttu on asjaomase dokumendi avalikustamine sellegipoolest põhjendatud.[56] Seetõttu tuleb vähemalt asjaomases asjas tõusetuvaid aspekte omal algatusel uurida.[57] Siiski on üldjuhul juba sellel tasandil määravad eriomased aspektid, mida on kohustatud esitama taotleja.[58]

56 — Kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu (C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374, punkt 49).

57 — Vt kohtuotsus Rootsi *vs.* API ja komisjon (C-514/07 P, C-528/07 P ja C-532/07 P, EU:C:2010:541, punkt 152) ja õiguslike arvamuste kohta õigusloomemenetlustes kohtuotsus Rootsi ja Turco *vs.* nõukogu (C-39/05 P ja C-52/05 P, EU:C:2008:374, punkt 67).

58 — Kohtuotsus LPN *vs.* komisjon (C-514/11 P ja C-605/11 P, EU:C:2013:738, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).

179. Seda enam on oluline, et kohtumenetluses uuritakse määruse nr 1049/2001 artikli 4 lõike 2 rikkumist ülekaaluka üldise huvi hindamisel siiski üksnes juhul, kui hageja esitab asjaomase väite. Kui taolise väite kohaselt ei ole tegemist nimetatud hindamise täieliku puudumisega, siis peab see esile tooma aspektid, millele väidetavalt ei antud õiget hinnangut. Seetõttu ei ole tegemist õigusnormi rikkumisega, kui Üldkohus keskendub hageja väidetele. [59]

180. G. Strack aga ei märkinud kohtumenetluses, et dumpinguvastase menetluse läbipaistvuse erihuvi ei ole piisavalt arvesse võetud. Järelikult ei saa Üldkohtule selles osas õigusnormi rikkumist ette heita. [60]

181. Ka osas, milles G. Strack heidab ette, et teatavate menetluste eest vastutavate ametnike nimed on kustutatud, puudub alus eeldada, et kõnealune küsimus oli üldse Üldkohtu menetluse ese. See väide on vastuvõetamatu, kuna Euroopa Kohtu kodukorra artikli 170 lõike 1 teise lause kohaselt ei või apellatsioonkaebuses muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset.

G. *Seitsmes väide – kahjuhüvitis teabenõude käsitlemise eest*

182. Seitsmes väide puudutab G. Stracki nõuet hüvitada mittevaraline kahju, mille tekitas komisjon talle dokumentidega tutvumise taotluse käsitlemisega. Kõnealune kahju seisneb ühelt poolt selles, et halvenes G. Stracki vaimne tervis, ja teiselt poolt selles, et rikuti tema õigust osaleda komisjoniga peetavas konsultatsioonis institutsioonide dokumentide läbipaistvuse ja dokumentidega tutvumise küsimuses.

183. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 261–266 sisuliselt, et väidetava õigusvastase tegevuse ja väidetavalt tekkinud kahju vahel ei ole võimalik tuvastada piisavalt eriomast põhjuslikku seost.

184. Põhiosas vastavad kõnealused järeldused kohaldatavatele kriteeriumidele.

185. Liikmesriikide õiguse ühised üldprintsiibid, millele viitab ELTL artikli 340 teine lõik, ei saa olla alus väitele, et liit on kohustatud heastama kõik oma institutsioonide tegevuse ja selle tegevusega kaudses seoses olevad kahjulikud tagajärjed. Viidatud sättes nõutud põhjusliku seose tingimus eeldab pigem piisavalt otsest põhjuslikku seost institutsioonide tegevuse ja tekkinud kahju vahel. [61]

186. Sellega seoses ei saa puudusena esile tuua, et kõiki G. Stracki pakutud tõendeid läbi vaatamata eeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 263 ja 264, et arvestades G. Stracki ja komisjoni vaheliste kohtuasjade suurt hulka ja G. Stracki enda kaasvastutust käesoleva kohtuvaidluse eest ei saa sellist seost tema vaimse tervise väidetava halvenemise puhul tuvastada.

187. Mis puudutab väidet, et tema võimalus osaleda komisjoniga peetavas konsultatsioonis on halvenenud, siis on vastupidi Üldkohtu märkustele vaidlustatud kohtuotsuse punktis 265 siiski ebaoluline, et G. Strack võis debatis osaleda ka ilma dokumentideta (ja seda ta ka tegi). Nimelt ei saanud ta kõnealuste dokumentide põhjal välja töötada argumente selle debati jaoks.

59 — Vt minu ettepanek Rootsi *vs.* MyTravel ja komisjon (C-506/08 P, EU:C:2011:107, punkt 105).

60 — Vt Üldkohtu menetluses esitatud repliik, punktid 71–73.

61 — Kohtuotsused Dumortier jt *vs.* nõukogu (64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79, EU:C:1979:223, punkt 21), Trubowest Handel ja Makarov *vs.* nõukogu ja komisjon (C-419/08 P, EU:C:2010:147, punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika) ja kohtumäärus Mauerhofer *vs.* komisjon (C-433/10 P, EU:C:2011:204, punkt 127).

188. Nõustuda tuleb pigem samuti selles punktis esitatud järeldusega, et G. Strack esitas 20. juuni 2007. aasta teabenõude suhteliselt vähe aega enne seda, kui konsulteerimise tähtaeg 31. juulil 2007 lõppes. Nimelt ei tõendanud G. Strack, et ta oleks taotletud dokumendid komisjoni nõuetekohase tegevuse puhul kätte saanud õigeaegselt, et neid konsulteerimisel kasutada.

189. Isegi juhul kui – G. Strackiga nõustudes – eeldada, et tema taotlus registreeriti liiga hilja ja et otsustamistähtaja pikendamine veel 15 päeva võrra toimus samuti hilinemisega, mistõttu oli see tühine, ei saa salata, et komisjonil oli kõnealuse taotluse mahu tõttu põhimõtteliselt õigus tähtaega pikendada. Seetõttu oleks komisjon tähtaja nõuetekohase pikendamise puhul pidanud esialgsele taotlusele vastama kõige varem 31. juulil 2007. Sellel ajal ei oleks enam olnud võimalik osaleda konsulteerimisel tõhusalt ja tuginedes taotletud dokumentidele.

190. Seetõttu võis Üldkohus õigusega eeldada, et komisjoni võimaliku tegevusetuse ja G. Stracki osalemisvõimaluste piiramise vahel puudub piisavalt otsene põhjuslik seos. [62]

VI. Kohtukulud

191. Kuna kohtuasi suunatakse tagasi Üldkohtusse, tühistatakse Üldkohtu otsus kohtukulude jaotuse kohta ja käesoleva apellatsioonimenetlusega seotud kohtukulude osas tehakse otsus hiljem. [63]

VII. **Ettepanek**

192. Eeltoodust tulenevalt teen Euroopa Kohtule ettepaneku teha järgmine otsus:

1. Tühistada kohtuotsuse Strack *vs.* komisjon (T-392/07, EU:T:2013:8) resolutsiooni punkt 6 osas, milles Üldkohus lükkab tagasi G. Stracki hagi väite, et komisjon ei otsustanud kõikide keelduvate kordusotsuste üle.

2. Tühistada viidatud kohtuotsuse resolutsiooni punktis 7 sisalduv otsus kohtukulude jaotuse kohta.

3. Jätta apellatsioonkaebus ja vastuapellatsioonkaebus ülejäänud osas rahuldamata.

4. Saata asi resolutsiooni punktis 1 nimetatud hagi väite kohta otsuse tegemiseks tagasi Euroopa Liidu Üldkohtule.

5. Teha otsus kohtukulude kohta edaspidi.

62 — Samasugustel kaalutlustel põhinevad kohtuotsused Richez-Parise jt *vs.* komisjon (19/69, 20/69, 25/69 ja 30/69, EU:C:1970:47, punktid 43 ja 44) ja Üldkohtu otsused Odigitria *vs.* nõukogu ja komisjon (T-572/93, EU:T:1995:131, punkt 65) ja Farrugia *vs.* komisjon (T-230/94, EU:T:1996:40, punkt 43).

63 — Vt Euroopa Kohtu kodukord, artikli 184 lõige 2.